

Obsah

Předmluva	XIII		
1 Obecné otázky psychologie zdraví	1		
1.1 Zdraví – vymezení pojmu a přehled přístupů	1		
1.1.1 Historicko-kulturní pohled	1		
1.1.2 Definice WHO	2		
1.1.3 Haagská konference	3		
1.1.4 Právní pohled	3		
1.1.5 Filozofické pohledy	4		
1.1.6 Medicínsko-filozofický pohled	6		
1.1.7 Typologický pohled na definice zdraví	7		
1.1.8 Problémy s chápáním zdraví ve stáří	8		
1.1.9 Problémy spojené s odstupňováním zdravotního stavu člověka	8		
1.2 Psychologie zdraví – pokus o vymezení disciplíny	12		
1.2.1 Vztah psychologie zdraví k dalším oborům	13		
1.2.2 Psychologie zdraví a behaviorální medicína	13		
1.2.3 Psychologie zdraví a lékařská psychologie	14		
1.3 Historie vědní disciplíny psychologie zdraví	17		
1.3.1 Psychologie zdraví v USA	18		
1.3.2 Vývoj ve Velké Británii	18		
1.3.3 Vývoj v Německu	20		
1.3.4 Vývoj v Nizozemsku	20		
1.3.5 Vývoj ve Francii	20		
1.3.6 Vývoj ve Španělsku	21		
1.3.7 Vývoj v Portugalsku	21		
1.3.8 Vývoj v Itálii	21		
1.3.9 Vývoj v Řecku	22		
1.3.10 Vývoj ve střední a východní Evropě	22		
1.3.11 Vývoj v Polsku	22		
1.3.12 Vývoj v Maďarsku	23		
1.3.13 Vývoj v Rusku	23		
1.3.14 Vývoj na Ukrajině	24		
1.3.15 Vývoj v Československu	24		
1.3.16 Perspektivy disciplíny psychologie zdraví	26		
1.4 Současné podoby psychologie zdraví	27		
1.4.1 Klinická psychologie zdraví	28		
1.4.2 Pracovní psychologie zdraví	28		
1.4.3 Komunitní psychologie zdraví	28		
1.4.4 Psychologie zdraví zaměřená na veřejné zdraví	29		
1.4.5 Sociální psychologie zdraví	29		
1.4.6 Dětská psychologie zdraví	29		
1.4.7 Kritická psychologie zdraví	30		
1.5 Nová profese: psycholog zdraví	31		
1.5.1 Příprava na profesi psycholog zdraví	31		
1.5.2 Různé podoby profese psycholog zdraví	33		
1.5.3 Uplatnění psychologa zdraví	33		
1.6 Přehled časopisů věnovaných psychologii zdraví	35		
2 Sociální kontexty kategorie zdraví	39		
2.1 Jednotlivec a zdraví	39		
2.1.1 Prevence u dětí a dospívajících	39		
2.1.2 Znalost zvláštností pacienta	40		
2.1.3 Individualizované intervence	42		
2.2 Rodina a zdraví	43		
2.3 Škola a zdraví	52		
2.3.1 Školní zdraví	53		
2.3.2 Zjišťování zdravého klimatu školy a jeho dopadů	56		
2.3.3 Intervenování do klimatu školy	57		
2.3.4 Nemocné děti a škola	60		
2.3.5 Pozitivní edukace	63		
2.4 Organizace/pracoviště a zdraví	68		
2.4.1 Pracovní psychologie zdraví	68		
2.4.2 Vybrané teorie pracovního stresu	71		
2.4.3 Pozitivní pracovní psychologie zdraví	74		
2.4.4 Zdravé pracoviště	74		
2.4.5 Zdravá organizace	76		
2.4.6 Pracovní distres a eustres	77		
2.4.7 Pracovník a jeho vztah k organizaci, v níž pracuje	78		
2.4.8 Citová vazba pracovníka k organizaci	79		
2.4.9 Vztahy mezi zaměstnáním a rodinou	79		
2.4.10 Příklady zájmu o vybrané profese	82		
2.4.11 Lékaři	82		
2.4.12 Zdravotní sestry	84		
2.4.13 Učitelé	87		
2.4.14 Výhledy pracovní psychologie zdraví	91		
2.5 Komunita a zdraví	94		
2.5.1 Pojem komunitní zdraví	94		
2.5.2 Členové komunity	95		
2.5.3 Obory a pracovníci pečující o zdraví komunity	96		
2.6 Menšiny a zdraví	98		
2.6.1 Rozdílné pohledy	99		
2.6.2 Zdravotní chování příslušníků menšin	100		
2.7 Stát a zdraví obyvatelstva	102		

2.7.1	Nerovnosti ve zdraví v rámci České republiky	103	4.3.7	Osobnostní charakteristiky a imunitní procesy	156
2.7.2	Zahraniční pohled na stav zdravotnictví v České republice	105	4.3.8	Emoce a imunitní systém	157
3	Zdraví a nemoc z pohledu laiků	109	4.3.9	Typ chování a imunitní systém	157
3.1	Individuální a sociální reprezentace zdraví	109	4.3.10	Sociální opora a imunitní procesy	157
3.1.1	Individuální mentální reprezentace ...	109		Závěr	158
3.1.2	Sociálně psychologická tradice sociální reprezentace	110	5	Lidské prožívání a chování ve vztahu ke zdraví a nemoci	161
3.1.3	Výzkumy sociální reprezentace pojmu zdraví u laiků	113	5.1	Duševní zdraví, osobní pohoda (well-being), kultivace a rozvoj osobnosti	161
3.2	Pojetí zdraví u laiků	116	5.1.1	Osobní pohoda (well-being) jako základ duševního zdraví	162
3.2.1	Vymezení pojmů	117	5.1.2	Empirický výzkum osobní pohody v ČR a v kontextu mezinárodní spolupráce	164
3.2.2	Hlavní směry bádání a hlavní nálezy	117	5.2	Osobnost a chování vztahující se ke zdraví	167
3.2.3	Diagnostika laického pojetí zdraví	119	5.3	Afektivní procesy a zdraví	172
3.3	Aktivisté a jejich snahy o jiné pojetí zdraví a zdravotní péče	122	5.3.1	Vymezení emocí, afektů a nálad	173
3.3.1	Širší kontext zdraví a zdravotní péče ...	123	5.3.2	Pozitivní a negativní afektivní jevy a zdraví	174
3.3.2	Snahy o definování základních pojmů	124	5.3.3	Regulace emocí a zdraví	174
3.3.3	Příklady zdravotních hnutí a zdravotního aktivismu	126	5.3.4	Nezdravé způsoby nakládání s emocemi	175
3.3.4	Příklady kontroverzních zdravotních hnutí a zdravotních aktivistů	128		Závěr	177
4	Vybrané problémy vztahu psychiky a těla	131	5.4	Zdravotní chování a možnosti jeho změn: hlavní koncepce	179
4.1	Vztah tělo-mysl: základy současné psychosomatické perspektivy	131	5.4.1	Teoretické modely změny zdravotního chování lidí	180
4.1.1	Stručná historie uvažování o provázanosti mysli a těla	131	5.4.2	Techniky usilující o změnu zdravotního chování člověka	187
4.1.2	Systemická teorie	133	5.4.3	Změna komplexního zdravotního chování	188
4.1.3	Hlavní poznatky interpersonální neurobiologie	135	5.4.4	Situace usnadňující změnu chování	189
4.1.4	Současná teorie citové vazby	138	5.4.5	Problémy s udržitelností dosažené změny chování	190
4.1.5	Trauma – výzkum a klinické zkušenosti	142	5.5	Modifikace chování v prevenci kardiovaskulárních onemocnění	191
	Závěr	145	5.5.1	Behaviorální koncepce – chování typu A/B – koronární typ chování ...	192
4.2	Nervový systém	149	5.5.2	Modifikace chování typu A podle Friedmana a Rosenmana	193
4.2.1	Anatomický a fyziologický pohled	149	5.6	Protektivní faktory: pozitivní psychologie, spiritualita, víra, naděje	196
4.2.2	Centrální nervová soustava	149	5.6.1	Pozitivní psychologie	196
4.2.3	Periferní nervová soustava	150	5.6.2	Vliv spirituality na zdraví	198
4.2.4	Hlavní rizika, choroby a poruchy nervové soustavy	150	5.6.3	Vliv víry na zdraví	198
4.2.5	Psychologické aspekty	151	5.6.4	Vliv naděje na zdraví	200
4.3	Imunitní systém, psychoneuroimunologie ...	152	6	Stres a zvládání zátěže	203
4.3.1	Anatomický a fyziologický pohled	152	6.1	Zátěž a stres: jejich podstata, rozdíly a dopady na zdraví	203
4.3.2	Hlavní rizika, choroby a poruchy	153			
4.3.3	Stres a imunitní systém	153			
4.3.4	Metodologické problémy	154			
4.3.5	Hypotéza o vztahu mezi stresem a imunitním systémem	154			
4.3.6	Možné souvislosti pro psychologii	156			

6.1.1	Pojem zátěž	203	7.3.4	Zjišťování salutogenní orientace a smyslu pro soudržnost	281
6.1.2	Stres: teoretická pojetí stresu, typy stresu	204	7.3.5	Celkový přehled účinnosti salutogenních intervencí	282
6.1.3	Vztah mezi zátěží a stresem	221	7.3.6	Salutogeneze po Antonovském	284
6.2	Zvládací strategie: vymezení, klasifikace, diagnostika	225	8 Sociální aspekty vztahu mezi zdravím a nemocí	289	
6.2.1	Vymezení strategií zvládnání stresu	225	8.1	Sociální gradient ve vztahu ke zdraví a nemoci	289
6.2.2	Genderové a další rozdíly ve využívání zvládnání	226	8.1.1	Širší kontext problému	289
6.2.3	Zdroje zvládnání	227	8.1.2	Sociální determinanty zdraví	290
6.2.4	Účinné postupy zvládnání stresu	227	8.1.3	Pojem sociální gradient	293
6.2.5	Obranné mechanismy	227	8.1.4	Zkoumání vztahu mezi sociálním gradientem a zdravím	293
6.3	Posttraumatická stresová porucha a posttraumatický rozvoj	230	8.2	Nerovnosti ve zdraví	295
6.3.1	Pojem trauma	230	8.2.1	Výzkum problematiky sociálních nerovností ve zdraví	298
6.3.2	Věkové aspekty traumatu	232	8.2.2	Situace v České republice	298
6.3.3	Posttraumatická stresová porucha	233	8.2.3	Vlastní výzkum	299
6.3.4	Zjišťování PTSD a léčba	235	Závěr	300	
6.3.5	Posttraumatický rozvoj	237	8.3	Sociální opora	301
6.3.6	Základní pohledy	238	8.3.1	Pojem sociální opora	301
6.3.7	Zjišťování posttraumatického rozvoje	239	8.3.2	Modely působení sociální opory	301
6.3.8	Posttraumatický rozvoj u specifických skupin profesionálů	242	8.3.3	Typologie sociální opory	302
6.3.9	Možné intervence	244	8.3.4	Sociální síť	303
7 Zranitelnost a psychická odolnost člověka ve vztahu ke zdraví a nemoci	249		8.3.5	Výzkumy sociální opory	303
7.1	Zranitelnost (vulnerabilita): vymezení, hlavní pojetí	249	8.3.6	Negativní aspekty sociální opory	304
7.1.1	Pojem zranitelnost	249	8.3.7	Diagnostika sociální opory	306
7.1.2	Skupiny osob označované jako zranitelné	251	8.3.8	Vyhledávání sociální opory	307
7.1.3	Zjišťování zranitelnosti jednotlivce	253	8.3.9	Komplexní povaha sociální opory	308
7.1.4	Možné intervence	254	Závěr	309	
7.2	Psychická odolnost: podstata, přehled nejvýznamnějších koncepcí, diagnostika, využití v praxi	257	9 Vybrané věkové aspekty zdraví a nemoci	311	
7.2.1	Pojem odolnost	258	9.1	Zdraví v kontextu vývoje a výchovy dětí	311
7.2.2	Odolnost sociálních systémů	259	9.1.1	Vývojové fáze dětství a dospívání	311
7.2.3	Další podoby odolnosti	262	9.1.2	Škola a zdraví	313
7.2.4	Teorie snažící se vysvětlit odolnost	263	9.1.3	Podpora zdraví v programu Zdravá škola	315
7.2.5	Zjišťování odolnosti	266	9.2	Krise středního věku	316
7.2.6	Faktory, které jedince chrání před riziky stresu a posilují jeho odolnost	270	9.2.1	Psychologie středního věku	317
7.2.7	Možné intervence	271	9.2.2	Koncept a příznaky krize středního věku	318
7.2.8	Shrnutí	274	9.2.3	Nejzajímavější práce o krizi středního věku	319
7.3	Salutogeneze jako specifický zdroj odolnosti	276	9.2.4	Terapie	320
7.3.1	Pojem salutogeneze	277	9.3	Zdraví v kontextu stárnutí a stáří	321
7.3.2	Salutogenní pohled na zdraví	278	9.3.1	Hlediska posuzování stáří a periodizace stáří	321
7.3.3	Vývojový pohled na salutogenezi i smysl pro soudržnost	280	9.3.2	Stárnutí jako specifický proces	322
			9.3.3	Pozitivní pohledy na stárnutí	323
			9.3.4	Pohled laiků na stárnutí a stáří	327
			9.3.5	Hledání smyslu prožitého života	328
			9.3.6	Zjišťování úspěšného či zdravého stárnutí	329

9.3.7	Intervence zlepšující prožívané stáří	329	10.4.3	Léčba, doléčování a rehabilitace adiktologických poruch	371
9.3.8	Nadnárodní program věnovaný stáří	331	11	Pacient a klient v systému zdravotní péče	375
9.4	Zdravé stárnutí a bezpečná dopravní mobilita seniorů	333	11.1	Systém zdravotní péče a jeho součásti, formy zdravotní péče	375
9.4.1	Mobilita starších osob	333	11.1.1	Základní pojmy	375
9.4.2	Změny ve schopnostech starších osob a bezpečnost dopravy	334	11.1.2	Typy zdravotnických systémů	375
9.4.3	Příčiny nehod a úrazů	335	11.1.3	Systém zdravotní péče v České republice	377
	Závěr	338	11.1.4	Formy zdravotní péče	379
9.5	Optimální či zdravý vývoj člověka v celoživotní perspektivě	339	11.2	Psychologie jako součást systému zdravotní péče	380
9.5.1	Optimální vývoj	339	11.2.1	Příprava psychologů na práci v českém zdravotnictví	381
9.5.2	Národní longitudinální studie celoživotního vývoje člověka	342	11.2.2	Profese psychologa ve zdravotnictví – poznatky ze zahraničí	382
9.5.3	Hlavní výsledky Pražské longitudinální studie	342	11.2.3	Psychologové pracující v primární péči	382
9.5.4	Hlavní výsledky Brněnské longitudinální studie	343	11.2.4	Reforma primární péče v České republice	385
10	Životní styl – významná determinanta zdraví	347	11.2.5	Psychologové pracující v nemocnicích	386
10.1	Životní styl a jeho hlavní dimenze ve vztahu ke zdraví	347	11.2.6	Práce psychologů na psychicky náročných zdravotnických pracovištích	387
10.1.1	Dimenze životního stylu	348	11.2.7	Výhledy psychologie, která je integrována se zdravotní péčí	388
10.1.2	Zjišťování životního stylu	348	11.3	Péče o hospitalizované pacienty	393
10.1.3	Možné intervence	351	11.3.1	Aktivizování hospitalizovaných pacientů	394
10.2	Tělesná aktivita, koncepce, podmínky a možnosti dosažení tělesné zdatnosti (fitness)	354	11.3.2	Teoretický model zaangažování pacienta do péče o vlastní zdraví ...	394
10.2.1	Usilování o zdatnost	355	11.3.3	Zjišťování míry zaangažovanosti pacientů	396
10.2.2	Metody měření trénovanosti	355	11.3.4	Zkušenosti pacientů s hospitalizací	398
10.2.3	Pohybová aktivita ve volném čase	356	11.3.5	Metody, které zjišťují zkušenosti pacientů s hospitalizací	400
10.2.4	Způsoby kvantifikace	356	11.4	Znalost zvláštností pacienta: předpoklad individualizované péče	404
10.2.5	Metoda porovnání energetických ekvivalentů	356	11.4.1	Individualizace zdravotní péče ...	404
10.2.6	Tělesný pohyb – nezbytný udržovací fenomén	357	11.4.2	Chápání pojmu znalost pacienta zdravotníky	405
	Závěr	359	11.4.3	Pojem znalost zvláštností pacienta	406
10.3	Psychologické aspekty výživy	360	11.4.4	Důsledky neznalosti zvláštností pacienta	407
10.3.1	Fyziologická a psychologická regulace příjmu potravy	360	11.4.5	Snaha rozvíjet u zdravotníků znalost zvláštností pacienta	408
10.3.2	Dlouhodobé vlivy neadekvátní výživy na psychiku a chování	362	11.5	Bolest: diagnostika, možnosti zvládání	409
10.3.3	Psychosociální a kulturní aspekty výživy	363	11.5.1	Historie moderního pojetí bolesti	410
10.3.4	Výživová doporučení	365			
10.4	Prevence a léčba v adiktologii	366			
10.4.1	Prevence a preventivní přístupy v adiktologii	369			
10.4.2	Programy a intervence minimalizace rizik a škod v adiktologii ...	370			

11.5.2	Bolest a psychické procesy	411	12.2.7	Zjišťování kvality života lidí pomocí počítače	450
11.5.3	Psychologická diagnostika bolesti a bolestivých stavů	413	12.2.8	Zjišťování změn v kvalitě života u téhož jedince	451
11.5.4	Zvládání bolesti	414	12.3	Kvalita života chronicky nemocných – diabetiků	455
11.6	Etické zásady zdravotní a psychologické péče	417	12.3.1	Kvalita života a chronická onemocnění	455
11.6.1	Základní pojmy lékařské etiky	417	12.3.2	Diabetes mellitus – aktuální trendy	456
11.6.2	Vývoj lékařské etiky a hlavní etické teorie	418	12.3.3	Diabetes z psychosociálního pohledu	457
11.6.3	Deklarace, předpisy, kodexy, právní koncepty	419	12.3.4	Kvalita života diabetiků	458
11.6.4	Situační kontext etických rozhodnutí	420	12.4	Aktuální psychologické problémy dětské obezity	460
11.6.5	Etické aspekty vybraných oblastí	421	12.4.1	Prevalence dětské obezity	460
11.6.6	Psychologické a filozofické aspekty etických rozhodnutí	422	12.4.2	Tradiční a současný pohled na dětskou obezitu	460
	Závěr	424	12.4.3	Multikauzalita obezity a její význam pro psychologii	461
11.7	Konkrétní etické problémy v psychologii zdraví	425	12.4.4	Vliv rodičů na vývoj dětské obezity	461
11.7.1	Etické aspekty týkající se problematiky osobní pohody	426	12.4.5	Specifická úloha matky a interakce mezi matkou a obézním dítětem	462
11.7.2	Etické aspekty psychologických koncepcí typu chování a typu osobnosti ve vztahu ke zdraví	428	12.4.6	Etnické problémy, kulturní vlivy a dětská obezita	463
11.7.3	Etické aspekty rovnosti/nerovnosti ve zdraví a v poskytování a organizaci zdravotní péče	430	12.4.7	Dlouhodobé vnější vlivy působící na rozvoj dětské obezity	463
12	Kvalita života v kontextu měnící se společnosti	435	12.4.8	Osobnost a problémy obézního dítěte	464
12.1	Kvalita života v psychologii zdraví	435	12.4.9	Poruchy chování dětí s nadváhou	464
12.1.1	Historický kontext	435	12.4.10	Intelekt, učení, školní prospěch	466
12.1.2	Česká a slovenská literatura	436	12.4.11	Pohybová aktivita, dovednosti a zájmy obézních dětí	466
12.1.3	Problémy s definováním kvality života	436	12.4.12	Vlivy postojů vrstevníků a učitelů na osobnost obézního dítěte a adolescenta	466
12.1.4	Obecné modely kvality života a z nich vycházející definice	437	12.4.13	Prostředky a cíle terapie a prevalence dětské obezity	467
12.1.5	Obecné hierarchické modely	438	12.4.14	Rodina jako klíčový faktor v terapii a prevenci dětské obezity	467
12.1.6	Strukturně-dynamické modely kvality života	438		Závěr	468
12.1.7	Mezinárodní konsenzus	440	12.5	Osamělost v etiologii somatických a duševních poruch	469
12.1.8	HRQL – kvalita života související se zdravím	440	12.5.1	Osamělost a genetické dispozice	469
12.2	Problémy spojené se zjišťováním kvality života lidí	442	12.5.2	Osamělost a somatické obtíže	470
12.2.1	Typologie diagnostických metod	442	12.5.3	Poruchy spánku	470
12.2.2	Kvantitativní metody pro zjišťování kvality života	443	12.5.4	Poruchy imunity a další onemocnění	470
12.2.3	Individualizované metody zjišťování kvality života	444		Závěr	471
12.2.4	Příklad konkrétního individualizovaného nástroje	445	12.6	Psychologické aspekty péče o dlouhodobě nemocné v terminálním stadiu onemocnění	472
12.2.5	Kvalitativní metody pro zjišťování kvality života	445			
12.2.6	Obecné zamyšlení	447			

12.6.1	Poskytovaná péče	472	14.2	Výchova ke zdraví ve školách	509
12.6.2	Pacienti	473	14.2.1	Od zdravotní výchovy k výchově ke zdraví	509
	Závěr	479	14.2.2	Výchova ke zdraví jako studijní obor na vysokých školách	510
13	Prevence nemocí	481	14.2.3	Význam výchovy ke zdraví pro zdravotně relevantní chování dětí	510
13.1	Prevence nemocí	481	14.2.4	Kurikulum výchovy ke zdraví ve školách	511
13.1.1	Historický kontext	481	14.2.5	Budoucnost školní výchovy ke zdraví	516
13.1.2	Pojem prevence nemocí	481	14.3	Edukace pacientů ve zdravotnických zařízeních	518
13.1.3	Typy prevence	482	14.3.1	Pojem edukace pacientů	518
13.1.4	Typy prevence podle přirozené historie nemoci, tj. podle jejího průběhu v čase	482	14.3.2	Teorie, o něž se edukace pacientů opírá	519
13.1.5	Typy prevence podle adresátů, jimž je určena	484	14.3.3	Osoby, které edukaci provádějí	524
13.1.5	Typy prevence, které brání problémovému chování a podporují pozitivní chování a víceúrovňové intervence	485	14.3.4	Edukační potřeby pacientů	529
13.1.7	Typy prevence podle metod	486	14.3.5	Typy edukace pacientů	530
13.1.8	Ilustrativní příklady navrhování a realizace preventivního programu	488	14.3.6	Specifika edukace pacientů podle typů poskytované péče	531
13.1.9	Zjišťování účinnosti preventivních programů	490	14.3.7	Metody a strategie edukování pacientů	532
13.1.10	Budoucí vývoj preventivních aktivit	491	14.3.8	Metody zjišťující účinnost edukace	535
13.2	Ochrana zdraví	492	14.3.9	Výhledy v edukování pacientů	537
13.2.1	Úrovně definování pojmu ochrana zdraví	493	14.4	Zdravotní gramotnost obyvatelstva	540
13.2.2	Dvě užitečné úrovně ochrany zdraví lidí	493	14.4.1	Vývoj pojmu zdravotní gramotnost	540
13.2.3	Ochrana zdraví na národní úrovni	494	14.4.2	Přehled zkušeností a výsledků výzkumu zdravotní gramotnosti	542
13.2.4	Bezpečnost a ochrana zdraví pacientů ve zdravotnických zařízeních	495	14.4.3	Doporučená opatření, jejichž účinnost již byla ověřena v praxi	543
	Závěr	496	14.4.4	Zdravotní gramotnost jako nástroj realizace programu Zdraví 2020 v ČR	544
13.3	Podpora zdraví	497		Závěr	544
13.3.1	Vývoj v Československu a poté v České republice	498	15	Metodologické otázky psychologie zdraví	547
13.3.2	Pojem podpora zdraví	499	15.1	Metody výzkumu v psychologii zdraví	547
13.3.3	Principy týkající se podpory zdraví	500	15.1.1	Kvantitativní přístup	548
13.3.4	Model strukturních složek podpory zdraví	500	15.1.2	Kvalitativní přístup	551
13.3.5	Zjišťování podpory zdraví	501	15.1.3	Smíšený přístup	557
13.3.6	Možné intervence	503	15.2	Postupy založené na důkazech v medicíně a psychologii	561
14	Edukace a zdraví	507	15.2.1	Východiska přístupu založeného na důkazech	561
14.1	Zdravotní výchova občanů	507	15.2.2	Vymezení pojmu evidence-based medicine	562
14.1.1	Obsah zdravotní výchovy	507	15.2.3	Hierarchie důkazů	562
14.1.2	Zaměření zdravotní výchovy	507	15.2.4	Sporná místa, problémy a náměty k diskusi	563
14.1.3	Podpora zdraví jako významné rozšíření zdravotní výchovy	508			

16	Výhledy psychologie zdraví	567		
16.1	Role psychologů v měnících se systémech zdravotní péče	567	16.2.5	Zlepšení intervencí, které jsou poskytovány v rámci psychologie zdraví
16.1.1	Změny rolí psychologů v systémech zdravotní péče	567	16.2.6	Sledování časové dimenze dějů v psychologii zdraví
16.1.2	Střetávání dvou pojetí péče o pacienta: biomedicínského a bio-psycho-sociálního	569	16.2.7	Poloautomatizovaná tvorba výstupů, které syntetizují výsledky výzkumů
16.2	Nejvýznamnější vývojové trendy psychologie zdraví	574	16.2.8	Souhrnné zamyšlení nad aktuálním vývojem psychologie zdraví
16.2.1	Směřování disciplíny psychologie zdraví	574		
16.2.2	Integrovaní některých teoretických modelů do většího celku	574	Seznam použitých zkratk	583
16.2.3	Diskuse o možnostech a mezích bio-psycho-sociálního modelu zdraví a nemoci	575	Rejstřík	587
16.2.4	Nový pohled na determinanty řady onemocnění	576	Souhrn	592
			Summary	593